

Arbeids- og sosialkomiteen
Stortinget
0028 Oslo

Vår sak nr: 1372/10 BA

Arkivnr: 110

Deres ref:

Dato: 11.10.2010

STATSBUDSJETT 2011 NOTAT TIL ARBEIDS- OG SOSIALKOMITEEN FRA NTL

Forslag til statsbudsjettet viser en nedgang i arbeidsmarkedstiltak med 4.800 plasser. Dette begrunnes med en noe mer stabilisert situasjon på arbeidsmarkedet. NTL er uenige i denne vurderingen. Selv med redusert ledighet, mener vi det er behov for en økning av tiltaksbudsjettet.

NAV reformens intensjon om bedre brukeroppfølgning

I omstillingsprosessen har etaten hatt mye fokus på restansenedbygging og utbetaling av stønader, og mindre fokus på oppfølging. Etaten begynner nå å få mer kontroll over restanser, og vi antar at 2011 blir et år hvor det vil kunne jobbes mye mer aktivt med oppfølging av brukere.

Innføringen av NAV-lovens § 14 A og lovpålagt individuell behovsvurdering, fører til at flere enn tidligere vil bli vurdert og at en større andel brukere vil være aktuelle for arbeidsrettede tiltak, herunder flere med større helseutfordringer. Den gjennomsnittlige prisen pr tiltak må forventes å øke betydelig. Dessuten vil økt innsats for brukere med stort bistandsbehov også kreve større innsats fra NAV for hver tiltaksplass som benyttes. Etatens administrative ressurser må gjenspeile dette.

God brukeroppfølgning krever tilstrekkelig med gode tiltaksplasser. Ved for lite tiltaksmidler er det en fare for at brukerne ikke får tiltaksplass, eller at innvilget tiltak blir styrt av kostnader og ikke individuelle behov. Dette fører til at færre når målet om å komme raskest mulig tilbake i varig ordinært arbeid, og i stedet blir gående på passive stønader. Når det ikke er mer penger på budsjettet blir det ikke innvilget tiltak selv om bruker har behov for dette. Nå kjemper dessuten alle brukerne om den samme budsjett-potten. Konsekvensen kan bli at personer med stort tiltaksbehov blir nedprioritert.

For lavt tiltaksbudsjett i 2010 – konsekvenser for brukeroppfølgning

Det har vært et overforbruk av tiltaksmidler i NAV så langt i 2010, og det er nå en sterk styring av tiltaksbudsjettet. Noe av overforbruket kan skyldes feil bruk av tiltak tidlig i året, men hovedutfordringen er at tiltaksbudsjettet er for lavt i forhold til brukernes behov.

Tiltaksbudsjettet i NAV er pr i dag slik at mange allerede ikke får gjennomført nødvendige tiltak. Eksempler på dette er at personer på sykepengen ikke får tiltaksplasser, steder hvor TULT (tidsubestemt lønnstilskudd) ikke lenger kan benyttes, reduksjon i utdanningstiltak osv. Streng styring og prioritering har ført til at saksbehandlere ikke lenger har myndighet til å sette i verk tiltak. Dette avgjøres av egne personer. Dette har ført til en mindre "myndig" førstelinje, problemer i dialogen med brukerne, samt økt byråkratisering og ressursbruk på administrasjon i

etaten. Det er blitt større fokus på kostnadene enn på brukertilpassing og effekten av tiltakene.

Der hvor det omtrent er helt stopp i tiltak for sykemeldte, oppleves sykefraværsoppfølgingen ganske meningsløs både for bruker og NAV-tilsatte. Det har lite hensikt å gjennomføre Dialog 2 møter hvis det ikke er tiltaksmidler til å gjennomføre nødvendige tiltak som blir avklart i disse møtene. Manglende tiltaksmidler fører til at flere enn nødvendig går over fra sykepenger til arbeidsavklaringspenger, og sannsynligvis også til at flere faller helt ut av yrkeslivet.

Rammefinansiering - overslagsbevilgninger

I tillegg til at vi mener at tiltaksnivå er for lavt, ønsker vi at deler av tiltaksbudsjettet blir budsjettert som overslagsbevilgning.

Tidligere var atføringstiltak i hovedsak basert på overslagsbevilgninger og brukeren hadde en lovbestemt rett til tiltaket dersom dette var nødvendig og hensiktsmessig.. Det var brukers behov som var avgjørende for om tiltaket ble innvilget. Bruker hadde mulighet til å klage på tiltak som ikke ble innvilget. Denne retten er nå borte.

Ved rammestyrte tiltaksbudsjett har NAV et begrenset antall tiltaksplasser/tiltaksmidler å benytte, og disse må fordeles mellom NAVs brukere. Det er dermed ikke den enkelte brukers behov som er avgjørende for innvilgelse av tiltak, men rammens størrelse og NAVs vurdering av hvem og hvilke tiltak som skal prioriteres. Dette er uheldig. Utdanningstiltak etc som tidligere var finansiert som overslagsbevilgninger bør endres fra rammetilskudd til overslagsbevilgninger.

Konklusjon

NAVs tiltaksbudsjett for 2011 må oppjusteres. Dette primært ved at utdanningstiltak etc tas ut av rammefinansieringen og over på overslagsbevilgning. Tiltaksnivå på de resterende arbeidsmarkedstiltakene kan estimeres til det foreslåtte tiltaksnivå på 71.200 plasser. Overslagsbevilgningene bør ligge på nivå med tidligere overslagsbevilgninger for yrkesrettet atføring.

Hvis det ikke legges opp til overslagsbevilgninger på deler av tiltaksbudsjettet, bør tiltaksnivået justeres opp til 90.000 tiltaksplasser.

Det må være en forutsetning at en økning av antallet tiltaksplasser følges av tilsvarende økning av etatens administrative ressurser til dette arbeidet.

Ved behov står vi gjerne til tjeneste med mer informasjon

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag
(Nestleder NTL)

Jarle Berge
(leder NTL NAV)